

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

לא א מיי פיי מהי
טומאה נעטת הלי :

הרגו אל חלליהם - מיתות הרבה משמע שתלאוהו והליתו את תחת
הגליצה ותחבו רחשו ונפל לחוד האש תלייה היינו חנק חתיכת הראש
הרג כשנפל לארץ סקילה כשנפל לאור היינו שריפה : **כר פלגין**
ותלם - ור"ת לית ליה דר' סימאי דלמור לעיל שלשה היו בחותמה עלה

ידוע לדרוש בקל וחומר : **במגדל הפורח באויר** - מהג עליונה
שלמעלה מן הלמ"ד מפני מה כפופה למטה - לשון מ"ר מפי השמועה -
ל"א במגדל הפורח באויר הנכנס לארץ העמים כשידה חיבה ומגדל
אם הוא טמא אס לאו - ל"א ג' מאות הלכות במגדל הפורח באויר
תורה אור לעשות כישוף להעמיד מגדל באויר

דפרעה בלעם ואויבו ויתרו דלר'
סימאי בלעם חיה יותר מן מחלתיס
ועשר שנים דהא היה בעלת פרעה
דכל הבן הילוד היאורה תשליכוהו
דלרבי סימאי כל אותן מחלתיס ועשר
שנים שהיו ישראל בגלות מצרים עד
מלחמת מדין חיה בלעם : **הגירא** -
תרגום של פיסת : **כד קטל יתיה**
פנחס ליטטתה - שר לבא וחפילו
קטליה אחר כל המלחמה נקראת
על שמו : **בבולוה** - מלכים והדיוטות :
לא היטט ומדרוש - לנגחי : **לכר**
מכלעם - דכל מה דמשכתת ליה
לנגחי דרוש : **(שמא ילא זה למרבות**
רעט) לאחר שילא למרבות רעט אמר
ווי - לך רבות דוייג : א"ל סב"ס
לדואג והלא גבור אהם כבורה -
למה תהלה לספר לשון הרע על
דוד : **לא חסד תורה עליך** - לא
חכם כבורה אהם דכתיב (משלי לא)
ותורת חסד על לשונה : **מרחמים** -
שהרג טוב : **עלי פיך** - ולא בלב :
בפתחה ייראו - הלדיקים היו יראים
שלא ילמד אדם ממעשיו של דואג
שהלך וטמא ומלליח : **ולכסוף** -
כשמת בבתי ימיו ושכ גמולו בראשו
ישחקו : **חיל בלט ויקאנו** - המתן
עד שתשכח תורתו : **אמר לפניו**
ומבטנו יורישנו אל - אל תמתין לו
עד שתשכח אלא תמהר ותשכחתו :
כי מדרשא - מהלך זה בית המדרש :
ושרשך מחרץ חיים סלס - שורש
שלו תכסח מחרץ חיים דלא
להוו ליה ציין רבנן : **כל אלויות**
שכבורה - שהיה בקי בחסירות
ויחירות : **שוקל קלים וממורים** -

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

כש"ל מ"ו

הרגו בני ישראל [בחרב] אל חלליהם אמר
רב שקיימו בו ארבע מיתות סקילה ושריפה
הרג וחנק א"ל ההוא מינא א"ר חנינא מי
שביע לך בלעם בר כמה הוה א"ל מיכתב
לא כתיב אלא מדכתיב **אנשי דמים ומרמה**
לא יחצו ימיהם בר תלתין ותלת שנין או בר
תלתין וארבע א"ל שפיר קאמרת לדידי חזי
לי פנקסיה דבלעם והוה כתיב ביה בר
תלתין ותלת שנין בלעם הגירא כד קמיל
יתיה פנחס ליטטתה א"ל מר בריה דרבינא
לבריה בבולחו לא תפיש למדרש לבר
מבלעם הרשע דכמה דמשכתת ביה דרוש
ביה כתיב דואג וכתיב דוייג אמר ר' יוחנן
בתחילה יושב הקב"ה ודואג שמא יצא זה
לתרבות רעה לארד שיצא אמר ווי שיצא
זה (סימן גבור ורשע וצדיק חיל וסופר) א"ר
יצחק מאי דכתיב **מה תתהלל ברעה הגבור**
חסד אל כל היום אמר לו הקב"ה לדואג
לא גבור בתורה אתה מה תתהלל ברעה
לא חסד אל נמזי עליך כל היום וא"ר יצחק
מאי דכתיב **ולרשע אמר אלהים מה לך**
לספר חוקי אמר לו הקב"ה לדואג הרשע
מה לך לספר חוקי כשאתה מגיע לפרשת
מרצחים ופרשת מספרי לשון הרע מה אתה
דורש בהם **ותישא בריתי עלי פיך אמר ר'**
אמי אין תורתו של דואג אלא משפה ולחזין
ואמר רבי יצחק מאי דכתיב **ויראו צדיקים**
ויראו ועליו ישחקו בתחילה ייראו ולבסוף
ישחקו וא"ר יצחק מאי דכתיב **חיל בלעם**
ויקיאנו מבטנו יורישנו אל אמר דוד לפני
הקב"ה רבש"ע ימות דואג אמר לו חיל בלע
ויקיאנו אמר לפניו מבטנו יורישנו אל וא"ר יצחק מאי דכתיב **גם אל**

היהשכחו שלש מאות הלכות צנטיעות
קאזין דלמורן בפירקין דלעיל (ד' קס"ו)
ולמורי נראה דה"ג שלש מאות
הלכות במגדל העומד [באויר] ומשנה
אחת בזהלות (פ"ד משנה א') דמשמע
בהכי ^{הה"ל} ^ס מגדל העומד באויר וטומאה
בחוה כלים שכתבו טמאים וכן
נראה לר' **רבוסא למכא דצ"י** וילמוד
תורה רחמנא לבא צני דהא צני
דכב יהודה כולה תנזי בסדר מיוקין
היה כל הגמרא שלהן לא הוה אלא
בסדר מיוקין שלא היו מרצין כל
קך [לדרוש] : **האשם שוכסמ ירק**
נקדירה - לא אשכחתיס במסכת
עוקלין : **שוכסמ ירק** - בחומץ או
ציר טהורים דאין מקבלין טומאה
ע"י עוקלין אשם נגע טומאה שברשו
העלין טהורין שאין נעשין יד לעלין
מאחר שכבשם שאין מניחין לשם אלא
למראה : **ויסיס שכבשן כטרפסין** -
איתא במסכת עוקלין (פ"ב מ"א) :
טרפסין - עלין שלהן טהורין היתיים
שאיין נעשין להם צית יד להכניס להם
טומאה : **היוות דרב ושמואל קא**
חוינא הכא - דלא הוה ידע מאי
טעמא הן טהורין : **תליטר מתיבא** -
י"ג ישיבות שאנו עוסקין כולן במסכת
עוקלין ויודעין אותה יפה ואפי' הכי
בהם היו חסידים יותר ממנו דאלו
רב יהודה כו' : **לא סביי** - לא היו
וידעין הלכה לפימה כחקה בטעמא :
דלא סלקא לכו שמעתהא כו' - שלא
למלוטין - ואנן תנן לשון חלוטין
גבי מלורע : **אלופי** - היינו רבי :
אוכל

[סס]

י"א א"ר אפי'
תענית כד' ע"ש נכוחס
כ' ע"ש
[פסוקות פ"ב מ"א]

תהלים כה
סס עכ

[י"ל ואמר ר']
לעיל סס:

[לכות פ"ו מ"ג]
בילקוט פ"ב סוף רמז
תשם הגירסא ולבסוף
קראו איש

תהלים כג

[ע"י] הוספת
[כ"ז]

[מגינה טו:]
ישעיה לג

י"א בשיתא
סידרי
[עוקלין פ"ב
מ"א]

ס"ז טו

משני ה
ויקרא כט
מגינה טו
מרכיז טו

תהלים כה
סס
סס

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

לב א מ"י פ"ד מהל'
תשובה הלכה א :

בחברון מלך שבע שנים ושש חדשים - מדהכא חשיב להו ובחידך קרא לא חשיב להו ש"מ לא היה מלכותו שלימה שנלטרע אוח' ו' חדשים : ה"ג אבל בחי' בכך אזי מודיע ולא גרסינן לך : **כ"ד רננות** - בין תפלה תחנה ורנה איכא כ"ד : ויך אלישע דמשק להיכא אול : **שואבה** - מגובתה מתכת בלא נגיעה כעין אותה שלועזין קלאומינס"ה בלע"ז ועל ידי אותה אבן העמיד עגלים של ירבעם באויר : **רבנן דהא מקמיס** - התלמידים דהא משיבתי של אלישע : **לא ממנו** - מכלל דעד האידנא לא הוה לר : **הואל וקא** - השבע שאלישע שלחק : **ויפלר צו** - גחוי : העת תורה אור לקחת את הכסף והבגדים וגו' : שמנה דברים קא חשיב בהאי

שנת ג' ע"ש

שס מ"ו"ק ט

קרא : **וגחוי מי שקל כולי סאי** - מנעמן כסף ובגדים הוא דשקל דחשיב ויכר ככרים וגו' : **אותה שפס** - היה אלישע עוסק צפרק שמונה שנים אמר לו הגיע עת ליטול שכר פרק שמונה שנים שעסקתי וכו' ולהכי כתב בהאי קרא שמנה דברים כנגד אותו פרק כלומר צכסף ובגדים שקבלת ממנו מנעמן כסוד אהה לקחת דברים הללו להיחסם לך שכר שמונה שנים : **ילר** - תאזו חס מרחיקה ממנו לגמרי מנעמי ישיבת עולם ואם מקרבה לגמרי בא לידי איסור שאינו יכול לכבוש ילרו מדבר עבירה : **סינוק ואסא** - דעמן קלה ואם תדחה אותה מטרדן מן העולם : חלה - חד - חלוי חרי - חקר ימות צו תלת : **צטא רחמי דלסוי חולשא** - כדי שיהא פגאי לבניו לצא כל אחד ואחד ממקומו להיות עליו בשעת מיתה כעין שרואין שגפל למטה יודעין שימות ומתקבלין וזאין : **מספח** - מתרפא : **בתנני** - לא ידון רוחי לא דין ולא רוח - שאין עומדין דין ואין להם רוח להיות עם הלדיקים שיש להם חלק : **ויפץ [ס']** - **אותם ומסס הפילס** - ויפץ] בעולם הזה ומסס הפילס בעולם הבא : **אלו ואלו** - אגשי דור המצול ואגשי סדום ובחלף פליג ר' נחמיה : רשעים

בחברון מלך שבע שנים ובירושלים מלך שלשים ושלוש שנים וכתוב ב' בחברון מלך על יהודה שבע שנים וששה חדשים וגו' והני ששה חדשים לא קחשיב ש"מ נצטרע *אמר לפניו רבש"ע מחול לי על אותו עון מחול לך *עשה עמי אות לטובה ויראו שונאי ויבישו כי אתה ה' עזרתני ונחמתני א"ל בחיך איני מודיע אבל אני מודיע בחי' שלמה בנך *בשעה שבנה שלמה את בית המקדש ביקש להכניס ארון לבית קדשי הקדשים דבכו שערים זה בזה אמר עשרים וארבעה רננות ולא נענה אמר *שאו שערים ראשיכם והנשאן פתחי עולם ויבא *מלך הכבוד מי זה מלך הכבוד ה' עזו וגבור ה' גבור מלחמה ונאמר *שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד וגו' ולא נענה כיון שאמר ה' אלהים אל תשב פני משיחך זכרה ה"י

לחסי דויר עבדך מיד נענה באותה שעה נהפכו פני שונאי דוד כשולי קדירה וידעו כל ישראל שמחל לו הקב"ה על אותו העון גחוי דכתיב *ויולך אלישע דמשק להיכא אול *א"ר יוחנן שהלך להחזיר גחוי בתשובה ולא חזר אמר לו חזור בך אמר לו כך מקובלני מוכך *החוטא ומחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה מאי עבד איכא דאמרי אבן שואבת תלה לחטאת ירבעם והעמידה בין שמים לארץ ואיכא דאמרי שם חקק בפיה והיתה מכרות ואומרת אנכי ולא יהיה לך וא"ר רבנן דהא מקמיה שנאמר *ויאמרו בני הנביאים אל אלישע הנה [נא] המקום אשר אנחנו יושבים שם לפניך צר ממנו מכלל דעד השתא לא הוה [פיישי] [צר] *תנו רבנן לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת לא כאלישע שדחפו לגחוי בשתי ידים גחוי דכתיב *ויאמר נעמן הואל *יוקח ככרים [ויפצר] [ויפרץ] בו ויצר ככרים כסף וגו' ויאמר אליו אלישע מאין גחוי ויאמר לא הלך עבדך אנה ואנה ויאמר אליו לא לבי הלך כאשר הפך איש מעל מרכבתו לקראתך העת לקחת את הכסף ולקחת בגדים וייתים וכרמים וצאן ובקר ועבדים ושפחות וכו' שקל כולי האי כסף ובגדים הוא דשקל אמר רבי יצחק באותה שעה היה אלישע יושב ודורש בשמונה שרצים נעמן שר צבא מלך ארם היה מצורע אמרה ליה התיא רבייתא דאישתבאי מארעא ישראל אי אזלת לגבי אלישע מסי לך כי אתא א"ל זיל טבול בירדן א"ל אחוכי קא מחיבת בי אמרי ליה הנהו דהוו בהדיה מאי נפקא לך מינה זיל נסי אול וטבל בירדנא ואיתסי אתא אייתי ליה כל הני דנקיש לא צבי לקבולי מיניה גחוי איפטר מקמיה אלישע אול שקל מאי דשקל ואפקיד כי אתא חוייה אלישע לצרעת הוה פרחא עילוייה רישיה א"ל רשע הגיע עת ליטול שכר שמנה שרצים וצרעת נעמן תדבק בך ובורעך עד עולם ויצא מלפניו מצורע כשלג : *וארבעה אנשים היו מצורעים פתח השער אמר ר' יוחנן גחוי ושלשה בניו תניא *א"ר שמעון בן אלעזר יצר תינוק ואשה תהא שמאל דוחה וימין מקרבת *ת"ר ג' חלאים חלה אלישע אחד שגירה רובים בתינוקות ואחד שדחפו לגחוי בשתי ידים ואחד שמת בו [שנא] *ואלישע חלה את חליו וגו' *עד אברהם לא היה זקנה כל רחוי לאברהם אמר האי יצחק כל רחוי ליצחק אמר האי אברהם *בעא אברהם רחמי ליה זקנה ושנאמר *ואברהם זקן בא בימים עד יעקב לא הוה חולשא בעא רחמי והוה חולשא שנאמר *ויאמר ליוסף הנה איבך חולה עד אלישע לא הוה איניש חליש *דימיתפח ואתא אלישע ובעא רחמי ואיתפח שנא' *ואלישע חלה את חליו אשר ימות בו* : **בתנני** דור המבול אין להם חלק לעוה"ב ואין עומדין בדין שנא' *לא ידון רוחי באדם לעולם לא דין ולא רוח דור הפלגה אין להם חלק לעולם הבא שנאמר *ויפץ ה' אותם משם על פני כל הארץ (וכתיב ומשם הפיצם) ויפץ ה' אותם בעוה"ז ומשם הפיצם ה' לעולם הבא אנשי סדום אין להם חלק לעולם הבא שנא' *ואנשי סדום רעים וחמאים לה' מאד רעים בעולם הזה וחמאים לעולם הבא אבל עומדין בדין ר' נחמיה אומר אלו ואלו אין עומדין בדין שנאמר *על כן לא יקומו רשעים

סוטה מז.
[ע"ש]
[זו"מ פז.]

מ"ב 1

שס

אין זה לשון המקרא וכך הוא לשון המקרא ויבא אלישע (מ"ב ט"ו) גו' ועי' רש"י בח"א

סוטה שס
קקל קח

שס ז

[שמות פ"ב
סוטה מז.
[סוטה מז:]
[ג"מ פז.]

בראשית כד

מ"ב יג
[מכלל דחלה
הלי אהריתא
קד איתא כ"ב
פז.]

שס יג

הלכה א

מ"ב יג
[ג"מ פז.]
שס מז
לעת העורך בערך
קפח גרס הפל ואיתפח
כמו בספור
בראשית ו
שס יא
[בס"מ ל"ג]

הלך פרק אחד עשר סנהדרין קח

רשעים דור המבול - לכתוב [בה] כי רבה רעת האדם (בראשית 5):
 חטאים אנשי מדום - לכתוב בהו רעים וחטאים (ש 1): **אבל**
 עומדים סו' - שקיין וכדומים: **[גב] נשמע קשה לנס בניסנס** -
 נשמת ענמן שרפתן לכתוב רוחם אש תאכלכם (ישעיה 66): **בשבל**
גגל טיין - שרואין טובתן שלמה תורה אור

עוף להרביע כל הבריות: **שוקף** - החמס עלמו מלמל והיינו החמס
 קם למטה רשע: **לא מסס** - אין תועלת לא בהם ולא בהמונס ולא
 במשחס: **מסמסס** - אשקרי"א בלע"ו: **כי נחמתי כי עשיתי ונת** -
 סמוכין דריש: **יפס עשיתי וכו'** - שחברתי לךך רשעים כזה: **לא**
יפס עשיתי - דלפשר היו חורין: **כל**

רשעים במשפט וחמאים בעדת צדיקים על
 כן לא יקומו רשעים במשפט זה דור המבול
 וחמאים בעדת צדיקים אלו אנשי סדום
 אמרו לו אינם עומדין בעדת צדיקים אבל
 עומדין בעדת רשעים (מרגלים אין להם חלק
 לעולם ^{במדרש} **הבא שנאמר** ויימותו האנשים
 מוציאי דבת הארץ רעה במגפה לפני ה'
 ויימותו בעולם הזה במגפה לעולם הבא)
 [א] דור המדבר אין להם חלק לעולם הבא ואין
 עומדין בדין שנאמר ^ס במדבר הזה יתמו
 וישם ימותו דברי רבי עקיבא ר' אליעזר אומר עליהם הוא אומר ^{אספו}
 לי חסדי בורתי בריתי עלי זבח [ג] עדת קרח אינה עתידה לעלות שנאמר
 וחסם עליהם הארץ בעולם הזה ויאברו מתוך הקהל לעולם הבא דברי
 ר"ע ר"א אומר עליהם הוא אומר ה' ממית ומחיה מוריד שאלו ויעל: **[גב] *ת"ד דור המבול אין להם**
 חלק לעולם הבא שנאמר וימח את כל היקום אשר על פני האדמה וימח את כל היקום בעולם הזה
 וימחו מן הארץ לעולם הבא דברי ר"ע ר"י בן בתירא אומר לא חייין ולא נדונין שנאמר ^ס לא ידון רוחי
 באדם לעולם לא דין ולא רוח דבר אחר לא ידון רוחי שלא תהא נשמתי חזרת לנדנה ר' מנחם ^ס בר
 יוסף אומר אפילו בשעה שהקב"ה מחזיר נשמות לפגרים מתים נשמתי קשה להם בגיהנם שנאמר
 *תהרו *חשש תלדו קש רוחכם אש תאכלכם ת"ד *דור המבול לא נתגאו אלא בשביל טובה שהשפיע
 להם הקב"ה ומה כתיב בהם ^ס בתיהם שלום מיוחד ולא שבט אלוה עליהם וכתוב ^ס שורו עבר ולא
 יגיעיל תפלת פרתו ולא תשכל וכתוב ^ס ישלחו כצאן עויליהם וילדיהם ירקדון וכתוב ^ס ישאו בתוף וכנור
 וישמחו לקול עוגב וכתוב יכלו ^ס [ג] ימיהם במוב *וישנותם בנעימים וכתוב וברגע שאלו יחתו והיא גרמה
 שאמרו לאל ^ס סור ממנו ודעת דרכיך לא חפצנו מה שדי כי נעברנו ומה נועיל כי נפגע בו אמרו
 כלום צריכין אנו לו אלא לטיפה של גשמים יש לנו נהרות ומעינות שאנו מסתפקין מהן אמר הקב"ה
 במובה שהשפעתני להן בה מבעיסין אותי ובה אני הן אותם שנאמר ^ס ואני הנני מביא את המבול מים
 ר' יוסי אמר דור המבול לא נתגאו אלא בשביל גלגל העין שדומה למים [שנאמר ^ס וייקחו להם נשים
 מכל אשר בחרו] לפיכך הן אותן במים שדומה לגלגל העין שנאמר ^ס נבקעו כל מעינות תהום רבה
 [ג] ארבות השמים נפתחו א"ר יוחנן דור המבול ברבה קלקלו וברבה נידונו ברבה קלקלו שנאמר ^ס וירא
 ה' כי רבה רעת האדם וברבה נידונו שנאמר ^ס כל מעינות תהום רבה א"ר יוחנן שלשה נשתיירו מהם
 בלועה דגדר וחמי שבריא ועיניא רבתי דבירם ^ס כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ א"ר יוחנן
 מלמד שהרביעו בהמה על היה וחיה על בהמה והכל על אדם ואדם על הכל א"ר אבא בר כהנא
 וכולם חזרו חוץ מתושלמי *ויאמר ^ס ה' לנה קץ כל בשר בא לפני א"ר יוחנן בא וראה כמה גדול
 כחה של חמס שהרי דור המבול עברו על הכל ולא נחתם עליהם גזר דינם עד שפשמו ידיהם בגזל
 שנאמר ^ס כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ וכתוב ^ס החמס קם למטה רשע לא
 מהם ולא מהמונס ולא מהמהם ולא *נה בהם א"ר אליעזר מלמד שזוקף עצמו כמקל ועמד לפני הקב"ה ואמר
 לפניו רבש"ע לא מהם ולא מהמונס ולא מהמהם ולא נה בהם *ויאף על נח נחתם גזר דין שנא' ולא נח בהם)
 תנא דבי ר' ישמעאל אף על נח נחתך גזר דין אלא שמצא חן בעיני ה' שנאמר ^ס נחמתי כי עשיתם ונח מצא חן
 בעיני ה' *וינחם ה' כי עשה את האדם בארץ כי אתארב דימו אמר הקב"ה יפה עשיתי שתקנתי להם קברות
 בארץ מאי משמע כתיב הכא וינחם ה' וכתוב התם ^ס וינחם אותם וידבר על לבם ואיכא דאמרי לא יפה עשיתי
 שתקנתי להם קברות בארץ כתיב הכא וינחם ה' וכתוב התם ^ס וינחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו *אלה
 תולדות נח [נח איש צדיק תמים היה בדורותיו] א"ר יוחנן בדורותיו ולא בדורות אחרים וריש לקיש אמר
 בדורותיו כ"ש בדורות אחרים א"ר חנינא משל דרבי יוחנן למה הדבר דומה לחבית של יין שהיתה מונחת
 במרתף של חומץ במקומה ריחה נודף שלא במקומה אין ריחה נודף א"ר אושעיא משל דריש לקיש למה
 הדבר דומה לצלוחית של פליימון שהיתה מונחת במקום המנופת במקומה ריחה נודף וכ"ש במקום הבוסם
 *וימח את כל היקום אשר על פני האדמה אם אדם חמא בהמה מה חמא תנא משום רבי יהושע בן קרחה
 משל לאדם שעשה חופה לבנו והתקין מכל מיני סעודה לימים מת בנו עמד (ובלבל) [ופור] את חופתו
 אמר כלום עשיתי אלא בשביל בני עכשיו שמת חופה למה לי אף הקב"ה אמר כלום בראתי בהמה וחיה
 אלא בשביל אדם עכשיו שאדם חומא בהמה וחיה למה לי *מכל אשר בחרבה מתו *ולא דגים שבים דרש ר'
 יוסי דמן קסרי מאי דכתיב ^ס קל הוא על פני מים תקולל חלקתם בארץ מלמד שהיה נח הצדיק מוכיח בהם ואומר
 להם עשו תשובה ואם לאו הקב"ה מביא עליכם את המבול ומקפה נבלתכם על המים כזיקין שנאמר קל הוא
 על פני מים ולא עוד אלא שלוקחין מהם קללה לכל באי עולם שנאמר ^ס תקולל חלקתם בארץ לא יפנה
 דרך כרמים מלמד שהיו מפנים דרך כרמים [ה]אמר לו ומוי מעכב אמר להם פרידה אחת יש לי להוציא מכם
 א"כ

שכן - חילו הוה בדורות אחרים היה
 לדיק יומר: **פליטון** - נוסס שריתו
 נודף וחיו אפרסמון: **מקיפס** -
 מליף כמו וילף הצרול דמתרגמינן
 וקפא (מלכים 3 1): **כויקין** - נודות:
לא יפנס דרך כרמים אמרו לו ומי
מעכב - [מיד] שאלו עושה אס יש
 צידו כח לעשות קר: **[פרידס] אסס**
יש לי נסולא מסס - מחסולא הלייק
 ימות קודם ולא יהיה נדון עמכם:
 ח"כ

אספו
 לי חסדי בורתי בריתי עלי זבח [ג] עדת קרח אינה עתידה לעלות שנאמר
 וחסם עליהם הארץ בעולם הזה ויאברו מתוך הקהל לעולם הבא דברי

ר"ע ר"א אומר עליהם הוא אומר ה' ממית ומחיה מוריד שאלו ויעל: **[גב] *ת"ד דור המבול אין להם**
 חלק לעולם הבא שנאמר וימח את כל היקום אשר על פני האדמה וימח את כל היקום בעולם הזה

וימחו מן הארץ לעולם הבא דברי ר"ע ר"י בן בתירא אומר לא חייין ולא נדונין שנאמר ^ס לא ידון רוחי
 באדם לעולם לא דין ולא רוח דבר אחר לא ידון רוחי שלא תהא נשמתי חזרת לנדנה ר' מנחם ^ס בר

יוסף אומר אפילו בשעה שהקב"ה מחזיר נשמות לפגרים מתים נשמתי קשה להם בגיהנם שנאמר
 *תהרו *חשש תלדו קש רוחכם אש תאכלכם ת"ד *דור המבול לא נתגאו אלא בשביל טובה שהשפיע

להם הקב"ה ומה כתיב בהם ^ס בתיהם שלום מיוחד ולא שבט אלוה עליהם וכתוב ^ס שורו עבר ולא
 יגיעיל תפלת פרתו ולא תשכל וכתוב ^ס ישלחו כצאן עויליהם וילדיהם ירקדון וכתוב ^ס ישאו בתוף וכנור

וישמחו לקול עוגב וכתוב יכלו ^ס [ג] ימיהם במוב *וישנותם בנעימים וכתוב וברגע שאלו יחתו והיא גרמה
 שאמרו לאל ^ס סור ממנו ודעת דרכיך לא חפצנו מה שדי כי נעברנו ומה נועיל כי נפגע בו אמרו

כלום צריכין אנו לו אלא לטיפה של גשמים יש לנו נהרות ומעינות שאנו מסתפקין מהן אמר הקב"ה
 במובה שהשפעתני להן בה מבעיסין אותי ובה אני הן אותם שנאמר ^ס ואני הנני מביא את המבול מים

ר' יוסי אמר דור המבול לא נתגאו אלא בשביל גלגל העין שדומה למים [שנאמר ^ס וייקחו להם נשים
 מכל אשר בחרו] לפיכך הן אותן במים שדומה לגלגל העין שנאמר ^ס נבקעו כל מעינות תהום רבה

[ג] ארבות השמים נפתחו א"ר יוחנן דור המבול ברבה קלקלו וברבה נידונו ברבה קלקלו שנאמר ^ס וירא
 ה' כי רבה רעת האדם וברבה נידונו שנאמר ^ס כל מעינות תהום רבה א"ר יוחנן שלשה נשתיירו מהם

בלועה דגדר וחמי שבריא ועיניא רבתי דבירם ^ס כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ א"ר יוחנן
 מלמד שהרביעו בהמה על היה וחיה על בהמה והכל על אדם ואדם על הכל א"ר אבא בר כהנא

וכולם חזרו חוץ מתושלמי *ויאמר ^ס ה' לנה קץ כל בשר בא לפני א"ר יוחנן בא וראה כמה גדול
 כחה של חמס שהרי דור המבול עברו על הכל ולא נחתם עליהם גזר דינם עד שפשמו ידיהם בגזל

שנאמר ^ס כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ וכתוב ^ס החמס קם למטה רשע לא
 מהם ולא מהמונס ולא מהמהם ולא *נה בהם א"ר אליעזר מלמד שזוקף עצמו כמקל ועמד לפני הקב"ה ואמר

לפניו רבש"ע לא מהם ולא מהמונס ולא מהמהם ולא נה בהם *ויאף על נח נחתם גזר דין שנא' ולא נח בהם)
 תנא דבי ר' ישמעאל אף על נח נחתך גזר דין אלא שמצא חן בעיני ה' שנאמר ^ס נחמתי כי עשיתם ונח מצא חן

בעיני ה' *וינחם ה' כי עשה את האדם בארץ כי אתארב דימו אמר הקב"ה יפה עשיתי שתקנתי להם קברות
 בארץ מאי משמע כתיב הכא וינחם ה' וכתוב התם ^ס וינחם אותם וידבר על לבם ואיכא דאמרי לא יפה עשיתי
 שתקנתי להם קברות בארץ כתיב הכא וינחם ה' וכתוב התם ^ס וינחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו *אלה
 תולדות נח [נח איש צדיק תמים היה בדורותיו] א"ר יוחנן בדורותיו ולא בדורות אחרים וריש לקיש אמר
 בדורותיו כ"ש בדורות אחרים א"ר חנינא משל דרבי יוחנן למה הדבר דומה לחבית של יין שהיתה מונחת
 במרתף של חומץ במקומה ריחה נודף שלא במקומה אין ריחה נודף א"ר אושעיא משל דריש לקיש למה
 הדבר דומה לצלוחית של פליימון שהיתה מונחת במקום המנופת במקומה ריחה נודף וכ"ש במקום הבוסם
 *וימח את כל היקום אשר על פני האדמה אם אדם חמא בהמה מה חמא תנא משום רבי יהושע בן קרחה
 משל לאדם שעשה חופה לבנו והתקין מכל מיני סעודה לימים מת בנו עמד (ובלבל) [ופור] את חופתו
 אמר כלום עשיתי אלא בשביל בני עכשיו שמת חופה למה לי אף הקב"ה אמר כלום בראתי בהמה וחיה
 אלא בשביל אדם עכשיו שאדם חומא בהמה וחיה למה לי *מכל אשר בחרבה מתו *ולא דגים שבים דרש ר'
 יוסי דמן קסרי מאי דכתיב ^ס קל הוא על פני מים תקולל חלקתם בארץ מלמד שהיה נח הצדיק מוכיח בהם ואומר
 להם עשו תשובה ואם לאו הקב"ה מביא עליכם את המבול ומקפה נבלתכם על המים כזיקין שנאמר קל הוא
 על פני מים ולא עוד אלא שלוקחין מהם קללה לכל באי עולם שנאמר ^ס תקולל חלקתם בארץ לא יפנה
 דרך כרמים מלמד שהיו מפנים דרך כרמים [ה]אמר לו ומוי מעכב אמר להם פרידה אחת יש לי להוציא מכם
 א"כ

[א] נב' דור המדבר נרשם
 עליו אות 3: [ב] שם
 עדת קרת - נרשם עליו
 אות 6: [ג] שם ימיהם
 בטוב - 5'ל בטוב וימיהם:
 וטוהם בנעימים וכתוב
 מתקן: [ד] שם וטוהם
 השמים נפתחו. כמתק וכו'
 ויסקרו מעינות תהום:
 [ה] ששם מלמד שחיו מפנים
 דרך כרמים - מתק:

[יב' ושלמי 3' מנביאים
 וכו']

[תוספתא פ"ג]

[ג'ל ברבי יוסי וכו'
 בילקוט]

[תוספתא דטעם פ"ג]

[אין זה ספק סטוקים
 חלף כסיון לו פ"א כתיב
 יבא ימיהם במוב
 וישניהם בנעימים]

[ג'ל אלהים]

[אין כהם וכוה
 אחרי מנענע
 וטוהן 3' חני
 קר פ"כ"ט ס]

[ג'ל אלהים]

[ג'ל אלהים]

[ג'ל אלהים]

[ג'ל אלהים]

[ג'ל אלהים]

מדבר קו
 שמואל א ב
 בראשית ז

ישעיה לג
 [חשש מין מוין
 שמת לילקוט]
 חיוב כה
 ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס

ס